

ARMADA MANIFESTO

JOIN THE ARMADA

Recrutăm vânători și devoratori de vise!
Amazoane și exploratori alături de care
să călătorim până la capătul universului!
Luptători plini de curaj și femei neînfricate
care să înfrunte vrăjitori malefici,
orci însetați de sânge și dragoni neimblânziți!
Minți scilpitoare, dornice să dezlege
misterele unor crime terifiante!
Cititori și cititoare neobosite,
cărora să le aducem cele mai fascinante romane
science-fiction, fantasy și thriller!

JOIN THE ARMADA

Printre generalii noștri se numără
Frank Herbert și **Arthur C. Clarke**,
regi ne sunt **Stephen King** și **George R.R. Martin**,
iar regine, **N.K. Jemisin** și **Naomi Novik**.

În librăriile din toată țara și pe
www.nemira.ro

ARMADA.
IMAGINATION UNLIMITED!

POWERED BY NEMIRA.

LIU
CIXIN

Volume 1 AMINTIRI DIN
TRECUTUL TERREI

PROBLEMA
CELOR TREI
CORPURI

Ediția a II-a

Traducere din limba engleză de
NINA IORDACHE

ARMADA

LISTA PERSONAJELOR PRINCIPALE¹

Familia Ye

Ye Zhetai	Fizician, profesor la Universitatea Tsinghua
Shao Lin	Fiziciană, soția lui Ye Zhetai
Ye Wenjie	Astrofiziciană, fiica lui Ye Zhetai
Ye Wenxue	Sora lui Ye Wenjie, membră a organizației Gărzile Roșii

Baza Coasta Roșie

Lei Zhicheng	Comisar politic la Baza Coasta Roșie
Yang Weining	Inginer-șef la Baza Coasta Roșie, fost student al lui Ye Zhetai

În prezent

Yang Dong	Cercetătoare a Teoriei corzilor, fiica lui Ye Wenjie și a lui Yang Weining
Ding Yi	Fizician și teoretician, iubitul lui Yang Dong
Wang Miao	Cercetător în domeniul nanomaterialelor

¹ Trebuie menționat că, în numele chinezești, numele de familie este scris mai întâi. Lista completă a personajelor se găsește la sfârșitul volumului (n. a./n. tr. Ken Liu [*traducătorul în limba engleză al originalului chinez*]).

Shi Qiang	Detectiv de poliție, numit și Da Shi
Cheng Weisi	General-maior al Armatei de Eliberare a Poporului
Wei Cheng	Tânăr geniu al matematicii
Shen Yufei	Fiziciană japoneză și soția lui Wei Cheng
Pan Han	Biolog, prieten/cunoștință al lui Shen Yufei și al lui Wei Cheng
Sha Ruishan	Astronom, unul dintre studenții lui Ye Wenjie
Mike Evans	Fiul unui magnat al petrolului

PARTEA ÎNTÂI

O PRIMĂVARĂ TĂCUTĂ

ANII NEBUNIEI

China, 1967

Uniunea Roșie susținuse un atac împotriva Brigăzii 28 Aprilie timp de două zile. Steagurile roșii fluturau în continuu în jurul clădirii, ca niște flăcări tânjind după foc.

Comandantul Uniunii Roșii era îngrijorat, dar nu din cauza apărătorilor cu care se confrunta. Cei peste două sute de membri ai Gărzilor Roșii, aparținând Brigăzii 28 Aprilie, nu erau decât niște bieți începători, pe lângă veteranii Gărzilor Roșii ai Uniunii Roșii, care se formase în timpul Marii Revoluții Culturale Proletare de la începutul anului 1966. Cei din urmă se căliseră datorită experienței tumultuoase a inspecțiilor revoluționare de-a lungul și de-a latul țării, dar și după ce îl auziseră pe președintele Mao vorbind la mărețele adunări din piața Tiananmen.

Însă îi *era* frică de sobele de fier din clădire, pline ochi cu explozivi și legate între ele cu detonatoare electrice. Nu le putea vedea, dar le simțea prezența așa cum fierul simte atracția magnetului din preajmă. Dacă vreun apărător apăsa pe întrerupător, revoluționari, dar și contrarevoluționari ar fi murit cu toții într-o minge uriașă de foc.

Și Gărzile Roșii din Brigada 28 Aprilie erau în stare de o asemenea nebunie. Față de bărbații și de femeile deja rodați din

prima generație a Gărzilor Roșii, noii rebeli erau o haită de lupi topăind pe jărat: mai nebuni decât nebunii înșiși.

O fetișcană frumoasă și zveltă se ivi în vârful clădirii, fluturând drapelul roșu al Brigăzii 28 Aprilie. Apariția ei fu salutăată imediat de un torent de împușcături. Se trăgea în ea cu tot felul de arme: relicve, precum carabinele americane, mitralierele cehești, puștile japoneze de calibru .38, dar și arme mai noi, cum ar fi seria standard de puști ale Armatei de Eliberare a Poporului și pistoalele-mitralieră furate de la aceeași armată, după publicarea „Editorialului din august”¹. Soldații aveau chiar și câteva săbii și sulite chinezești *dadao*. Împreună, formau o versiune condensată a istoriei moderne.

Mulți membri ai Brigăzii 28 Aprilie se implicaseră în demonstrații de forță similare. Se postau pe acoperișul unei clădiri, fluturau un drapel, strigau lozinci la megafon și împrăstiau fluturași peste atacatorii de jos. De fiecare dată, curajosul sau curajoasa reușea să se adăpostească de ploaia de gloanțe și să câștige admirație pentru vitejia sa.

Fata de acum credea, evident, că va fi la fel de norocoasă. Flutura steagul de război de parcă și-ar fi etalat tinerețea înflăcărată, încredințată că dușmanul va arde în flăcările Revoluției și se va face scrum, închipuindu-și cum se va naște o lume ideală din ardoarea și zelul care-i curgeau prin vene... Era îmbătută de visul ei strălucitor și roșu-aprins, până când un glonț îi străpunse pieptul.

Trupul ei de cincisprezece ani era atât de fragil, încât glonțul trecu rapid prin el, șuierând. Tânăra membră a Gărzilor Roșii

se prăbuși împreună cu drapelul, forma ei delicată coborând chiar mai încet decât bucata de pânză roșie, asemenea unei păsări ce nu se poate desprinde de cer.

Luptătorii Gărzilor Roșii țipară de bucurie. Câțiva se repeziră spre baza clădirii, ridicară drapelul Brigăzii 28 Aprilie și înșfăcară trupul subțire și lipsit de viață. Își înălțară trofeul, fălindu-se cu el o vreme, înainte să-l azvârle spre poarta de metal din curte.

Mai toate barele metalice ale porții avuseseră cândva în capăt țepușe ascuțite, care fuseseră scoase la începutul războaielor civile duse de facțiuni și folosite la fabricarea de sulite, dar mai rămăseseră două. Când vârfurile lor tăioase intrară în corpul fetei, viața păru că revine în trupul zvelt.

Gărzile Roșii se traseră înapoi și începură să folosească trupul străpuns drept țintă de trageri. Pentru fată, furtuna densă de gloanțe părea doar un soi de ploaie blândă, de vreme ce nu mai simțea nimic. Din când în când, brațele ca niște lujeri de viță zvâcneau ușor pe lângă corp, de parcă s-ar fi scuturat de picăturile de ploaie.

Apoi jumătate din cap îi explodă și doar un singur ochi, frumos, rămase să se uite spre cerul albastru din anul 1967. Nu mai exista nicio urmă de durere în privirea aceea, doar un devotament ferm și un dor mistuitor.

Și totuși, spre deosebire de ceilalți, avusese noroc. Măcar murise într-un sacrificiu pătimaș, pentru un ideal.

Astfel de lupte se dădeau peste tot în Beijing, ca o puzderie de UCP-uri¹ care lucrau în paralel, având drept rezultat Revoluția Culturală. Un val de nebunie înecase orașul și se infiltra în fiecare colțișor.

Pe terenul de sport al Universității Tsinghua, situată la marginea orașului, se desfășura de aproape două ore o „ședință de luptă”

¹ Referire la editorialul din luna august 1967, din revista *Steagul Roșu* (o sursă importantă de propagandă în timpul Revoluției Culturale), care recomanda insistent „îndepărtarea celor câțiva [contrarevoluționari] din armată”. Editorialul a fost interpretat ca un îndemn adresat Gărzilor Roșii să atace depozitele de armament și să ia arme de la Armata de Eliberare a Poporului, ceea ce a întetit războaiele civile locale duse de facțiunile Gărzilor Roșii (n. a./n. tr. Ken Liu).

¹ Unitate Centrală de Procesare (n. tr. [aici și în continuare, dacă nu există nicio altă mențiune, este vorba despre o notă a traducătoarei în limba română, Nina Iordache]).

la care participau mii de persoane. Era o adunare publică menită să-i umilească și să-i nimicească pe dușmanii Revoluției, hărțuindu-i verbal și fizic în fața tuturor, până când își recunoșteau crimele.

După ce revoluționarii se divizaseră, creând numeroase facțiuni, forțele de opoziție de pretutindeni se angajaseră în manevre și înfruntări complexe. În cadrul universității, izbucniseră conflicte intense între Gărzile Roșii, Grupul de Lucru al Revoluției Culturale, Echipa de Propagandă a Muncitorilor și Echipa de Propagandă Militară. Și fiecare facțiune se diviza din când în când în noi grupuri rebele, fiecare cu propria panoplie de cunoștințe și de obiective, producând confruntări și mai necruțătoare.

Dar, la această ședință de luptă de masă, victimele erau autoritățile academice burgheze reacționare. Ele reprezentau dușmanii fiecărei facțiuni și nu puteau decât să îndure atacurile fără milă venite din toate direcțiile.

Față de alți „monștri și demoni”¹, autoritățile academice reacționare reprezentau un tip aparte: în timpul primelor ședințe de luptă, fuseseră și arogante, și încăpățănate. În vremea aceea, mureau pe capete. În decurs de patruzeci de zile, doar în Beijing fuseseră ucise în bătaie mai mult de 1 700 de victime ale ședințelor de luptă. Mulți alegeau o cale mai ușoară pentru a evita nebunia: Lao She, Wu Han, Jian Bozan, Fu Lei, Zhao Jiuzhang, Yi Qun, Wen Jie, Hai Mo și alții – intelectuali respectați odată – optaseră să-și curme viața.²

Cei care supraviețuiseră primei perioade deveniseră treptat din ce în ce mai apatici cu fiecare nouă ședință de luptă. Carapacea mintală protectoare îi ajuta să nu se prăbușească de tot. Adesea, păreau pe jumătate adormiți în timpul ședințelor

de luptă și tresăreau doar când cineva le urla în față că trebuie să-și repete mecanic mărturisirea, aceeași pe care o rostiseră de nenumărate ori.

Apoi, unii dintre ei intrau în stadiul al treilea. Ședințele de luptă constante, interminabile, le injectau imagini politice pline de viață în conștiință, asemenea mercurului, până când mințile lor, care odinioară se sprijiniseră pe cunoaștere și pe rațiune, cedau asaltului. Începeau, într-adevăr, să creadă că erau vinovați și să vadă cât de mult rău făcuseră marelui cauze a Revoluției. Plângeau și se căiau mai adânc și mai sincer decât acei „monștri și demoni” care nu erau intelectuali.

Pentru Gărzile Roșii, lupta împotriva victimelor aflate în cele două ultime stadii mintale era absolut plictisitoare. Doar acei „monștri și demoni” care se aflau încă în primul stadiu le puteau oferi creierelor lor suprastimulate emoția supremă după care tânjeau, precum pelerina roșie a matadorului. Însă astfel de victime mult dorite erau din ce în ce mai puține. În Tsinghua, probabil că mai era doar un om. Datorită rarității lui, îi rezervaseră actul final al ședinței de luptă.

Ye Zhetai supraviețuise Revoluției Culturale până acum, dar rămăsese la primul stadiu mintal. Nu se căise, nu se omorâse și nici nu devenise insensibil. Când profesorul de fizică se urca pe scenă, în fața mulțimii, expresia de pe fața sa spunea limpede: „Pot să duc o cruce și mai grea.”

Gărzile Roșii îi dăduseră, într-adevăr, să care o povară, dar nu era o cruce. Alte victime purtau un fel de coifuri făcute din rame grele de bambus, dar al lui era făcut din bare groase de oțel, sudate între ele. Placa pe care o purta atârnată la gât nu era din lemn, ca a celorlalți, ci era o ușă de fier scoasă de la un cuptor de laborator. Numele lui era scris pe ușă cu caractere negre, foarte vizibile, iar două dungi roșii, trasate în diagonală, formau un X mare.

Ye era escortat spre scenă de un număr dublu de Gărzi Roșii față de celelalte victime: doi bărbați și patru femei. Cei doi bărbați tineri mergeau încrezători și hotărâți; păreau întruchiparea

¹ Inițial, o expresie budistă, „monștri și demoni” a fost folosită în timpul Revoluției Culturale pentru a-i descrie pe dușmanii revoluției (n. tr. Ken Liu).

² Câțiva dintre cei mai celebri intelectuali care s-au sinucis în timpul Revoluției Culturale: Lao She, scriitor, Wu Han, istoric, Jian Bozan, istoric, Fu Lei, traducător și critic, Zhao Jiuzhang, meteorolog și geofizician, Yi Qun, scriitor, Wen Jie, poet, Hai Mo, scenarist de film și romancier (n. tr. Ken Liu).

tineretului bolșevic matur. Erau studenți în anul patru¹, specializați în fizică teoretică, și Ye era profesorul lor. Femeile, în realitate niște fete, păreau mult mai tinere. Erau eleve în anul doi de gimnaziu, în cadrul aceleiași universități.² Îmbrăcate în uniforme militare și echipate cu banduliere, iradiau vigoare tinerească și-l înconjurau pe Ye Zhetai ca patru flăcări verzi.

Apariția lui stârni mulțimea. Scandarea lozincilor, care se mai potolise, se reluă acum cu forțe noi și înecă totul ca un flux renăscut.

După ce aștepta ca zgomotul să se mai domolească, una dintre fetele din Gărzile Roșii se întoarse către victimă:

— Ye Zhetai, ești expert în mecanică. Ar trebui să-ți dai seama ce puternică este forța unificatoare căreia îi rezisti. Încăpățânarea te va conduce doar la moarte! Azi, vom continua programul de data trecută și nu are niciun rost să ne pierdem în cuvinte. Răspunde la următoarea întrebare fără obișnuita ta minciună: este adevărat că, între anii 1962 și 1965, ai hotărât de unul singur să adaugi relativitatea la cursul introductiv de fizică?

— Relativitatea face parte din teoriile fundamentale ale fizicii, răspunse Ye. Cum se pot preda cunoștințele de bază fără ea?

— Minți! urlă o fată din Garda Roșie de lângă el. Einstein este o autoritate academică reacționară. Ar servi oricărui stăpân care i-ar flutura bani pe sub nas. S-a dus chiar și la imperialiștii americani și i-a ajutat să construiască bomba atomică! Dacă vrem să construim o știință revoluționară, trebuie să dăm jos această flămură neagră a teoriei capitaliste, reprezentată de teoria relativității!

¹ Facultățile chineze (în special Tsinghua) au un istoric complicat în privința modificării sistemului de învățământ, care a fost când de patru, când de cinci, când de trei ani înainte de Revoluția Culturală (n. tr. Ken Liu).

² Sistemul educațional chinez cuprinde în general șase ani de școală primară, urmați de trei ani de gimnaziu și trei ani de liceu. În timpul Revoluției Culturale, sistemul de 12 ani a fost scurtat cu doi-trei ani, în funcție de regiune sau de municipalitate. Astfel, aceste fete membre ale Gărzilor Roșii au paisprezece ani (n. tr. Ken Liu).

Ye tăcu. Abia suporta durerea produsă de fierul masiv din coif și de placa atârnată la gât; nu mai avea energie să răspundă la întrebări inutile. În spatele lui, unul dintre studenți se încrunță. Fata care vorbise era cea mai inteligentă dintre cele patru din Gărzile Roșii și era evident că se pregătise foarte bine, deoarece fusese văzută memorând scenariul ședinței de luptă înaintea intrării pe scenă. Dar, împotriva unui om ca Ye Zhetai, câteva lozinci nu erau suficiente. Gărzile Roșii se hotărâră să scoată la bătaie o altă armă pe care o pregătiseră împotriva profesorului lor. Una dintre ele îi făcu semn cu mâna cuiva de lângă scenă.

Soția lui Ye, profesoara de fizică Shao Lin, se ridică din primul rând al mulțimii. Urcă pe scenă îmbrăcată într-un costum care nu-i venea prea bine, vizibil menit să imite uniforma militară a Gărzilor Roșii. Însă cei care o cunoșteau își aminteau că, adesea, își predase cursurile într-o *qipao*¹ elegantă, așa că ținuta ei de acum părea forțată și nepotrivită.

— Ye Zhetai!

Era limpede că nu obișnuia să joace astfel de roluri și, deși încerca să vorbească cât de tare putea efortul îi trăda tremurul din glas.

— N-ai fi crezut că o să mă ridic cu fermitate împotriva ta și că o să te critic, nu-i așa? Da, în trecut m-ai amăgit. Mi-ai împăienjenit privirea cu imaginea ta științifică reacționară asupra lumii! Dar acum m-am trezit și sunt lucidă. Cu ajutorul tinerilor revoluționari, vreau să fiu de partea Revoluției, de partea poporului!

Se întoarse spre mulțime.

— Tovarăși, tineri revoluționari, angajați ai facultății, trebuie să înțelegem în mod clar natura reacționară a teoriei relativității a lui Einstein. Acest lucru este vizibil în relativitatea generală: modelul static al universului neagă natura dinamică a materiei. Asta este antidialectică! Tratează universul ca fiind limitat, ceea ce reprezintă o formă de idealism reacționar...

¹ Rochie tradițională chinezească (n. tr.).

În timp ce asculta discursul soției sale, Ye zâmbi chinuit.

Lin, te-am amăgit? De fapt, în mintea mea, ai fost mereu o enigmă. Ți-am lăudat geniul odată în fața tatălui tău – a avut noroc: a murit înainte și a scăpat de catastrofa asta – și el a scuturat din cap, spunând că nu crede că fiica lui se va afirma în domeniul academic. Ceea ce mi-a zis apoi s-a dovedit a fi atât de important în a doua jumătate a vieții mele: Lin e prea deșteaptă. Ca să te ocupi de cercetarea fundamentală, trebuie să fii prost.

În anii care au urmat, am început să-i înțeleg cuvintele din ce în ce mai bine. Lin, într-adevăr, ești prea deșteaptă. Încă de acum câțiva ani, ai simțit din ce direcție bate vântul la universitate și te-ai pregătit cu grijă. De exemplu, când predai, ai schimbat numele multor legi și constante ale fizicii: ai numit Legea lui Ohm, Legea rezistenței, ai numit Ecuațiile lui Maxwell, Ecuațiile electromagnetice, ai numit Constanta lui Planck, Constanta cuantică... Le-ai explicat studenților că toate descoperirile științifice se datorează înțelepciunii claselor muncitoare și că autoritățile academice doar le-au furat roadele eforturilor și le-au dat numele lor.

Dar nici așa nu ai reușit să fii acceptată de curentul principal de gândire revoluționară. Uită-te acum la tine: nu ai dreptul să porți banderola roșie a cadrelor universitare roșii. A trebuit să vii aici cu mâna întinsă, fără statutul celui care a primit cărticica roșie¹... Nu poți să te lepezi de vina de a te fi născut într-o familie importantă din China prerevoluționară și de faptul că părinții tăi au fost niște savanți renumiți.

Și, dacă tot vorbim de Einstein, tu ai mai multe de mărturisit decât mine. În iarna lui 1922, Einstein a venit la Shanghai. Fiindcă tatăl tău vorbea germana fluent, i s-a cerut să-l însoțească. Mi-ai spus de atâtea ori că tatăl tău s-a apucat să studieze fizica deoarece a fost încurajat de Einstein și că tu ai ales fizica de dragul tatălui tău. Așa că, într-un fel, indirect, Einstein ți-a fost profesor. Și erai

pe atunci atât de mândră și te simțeai atât de norocoasă fiindcă exista această legătură dintre voi doi.

Mai târziu, am descoperit că tatăl tău îți spusese o minciună nevinovată. El și Einstein avuseseră doar o foarte scurtă conversație. În dimineața zilei de 13 noiembrie 1922, l-a însoțit la o plimbare pe strada Nanjing. Printre ceilalți, se mai numărau Youren, președintele Universității Shanghai, și Cao Gubing, directorul general al ziarului Ta Kung Pao. Când au trecut pe lângă un drum aflat în construcție, Einstein s-a oprit lângă un muncitor care sfărâma pietre și l-a observat în tăcere pe băiatul cu haine rupte, cu fața și mâinile murdare. L-a întrebat pe tatăl tău cât câștigă băiatul pe zi. După ce l-a întrebat pe băiat, tatăl tău i-a spus lui Einstein: Cinci cenți.

Asta a fost singura dată când a vorbit cu marele om de știință care a schimbat lumea. Nu s-a discutat nimic despre fizică sau despre relativitate, doar despre realitatea rece și crudă. După spusele tatălui tău, Einstein a rămas acolo mult timp după ce a primit răspunsul, urmărind mișcările mecanice ale băiatului și uitând să-și fumeze pipa al cărei jar se stinsese. Tatăl tău mi-a povestit asta, apoi a oftat și a zis: În China, orice idee care îndrăznește să-și ia zborul se prăbușește la pământ. Gravitația realității e mult prea puternică.

— Pleacă-ți capul! urlă un tânăr membru al Gărzilor Roșii.

Era, poate, un gest de bunăvoință din partea fostului său student. Toate victimele împotriva cărora luptau trebuiau să-și plece capetele. Dacă Ye și-ar fi plecat capul, coiful greu de fier ar fi căzut și, dacă ar fi rămas cu capul plecat, nu ar mai fi avut niciun rost să i-l pună la loc. Însă Ye refuză și ținu capul sus, îndurând greutatea pe care trebuia s-o susțină gâtul lui subțire.

— Pleacă-ți capul, reacționar încăpățânat ce ești!

Una dintre membrele Gărzilor Roșii își scoase centura și-l plesni pe Ye. Catarama de bronz îi sfichiui fruntea și-și lăsă acolo amprenta clară, care dispăru iute când țâșni sângele. Ye se clătină nesigur câteva clipe, apoi își regăsi echilibrul și rămase drept, în picioare.

¹ Colecție de citate din discursurile și scrierile președintelui Mao Zedong, apărută în 1964. Fiecare membru al Partidului Comunist din China trebuia să aibă un exemplar și să-l poarte în buzunarul de la piept, lângă inimă (n. red.).

Unul dintre membrii Gărzilor Roșii spuse:

— Când ai predat mecanica cuantică, ai strecurat și multe idei reacționare!

Apoi îi făcu semn lui Shao Lin să continue.

Shao se conformă satisfăcută. Simțea nevoia să vorbească întruna, altfel, mintea ei fragilă, care mai atârna de un fir subțire, s-ar fi năruit cu totul.

— Ye Zhetai, nu poți contesta această acuzație! Le-ai vorbit mereu studenților despre reacționara Interpretare Copenhaga¹!

— Este totuși explicația care a fost unanim recunoscută ca fiind în conformitate cu rezultatele experimentale.

Tonul său atât de calm și de stăpânit o surprinse și o îngrozi pe Shao Lin.

— Această explicație susține că observația exterioară duce la colapsul funcției de undă cuantică. E doar o altă expresie a idealismului reacționar și este, de fapt, cea mai sfidătoare!

— Oare ar trebui ca filosofia să călăuzească experimentele sau experimentele să călăuzească filosofia?

Contraatacul neașteptat al lui Ye îi ului pe cei care conduceau sedința de luptă. Pentru o clipă, rămaseră fără replică.

— Dar este limpede că tot ceea ce trebuie să călăuzească experimentele este filosofia corectă a marxismului! reuși să spună, în cele din urmă, un membru al Gărzilor Roșii.

— Atunci, asta înseamnă că filosofia corectă ne cade din cer și este împotriva ideii că adevărul se naște din experiență. Ceea ce e împotriva principiilor cu ajutorul cărora marxismul încearcă să înțeleagă natura.

Shao Lin și cei doi colegi studenți și membri ai Gărzilor Roșii nu știură ce să răspundă. Spre deosebire de membrii Gărzilor Roșii care erau încă la liceu, ei nu puteau ignora logica în totalitate.

Dar cele patru liceene aveau propriile metode revoluționare, pe care le considerau invincibile. Fata care îl lovise pe Ye înainte își scoase centura și-l lovi din nou. Celelalte fete își scoaseră și ele centurile ca să-l lovească. De vreme ce colega lor dădea dovadă de atâta fervoare revoluționară, trebuiau să arate și mai multă fervoare sau măcar tot atâta cât ea. Cei doi membri ai Gărzilor Roșii nu interveniră. Dacă ar fi făcut-o, ar fi fost bănuți că nu sunt îndeajuns de revoluționari.

— Ne-ai predat și Teoria Big Bang. Cea mai reacționară dintre toate teoriile științifice! Își dădu cu părerea unul dintre membrii Gărzilor Roșii, încercând să schimbe subiectul.

— Poate că, în viitor, această teorie se va dovedi greșită. Dar două mărețe descoperiri cosmologice ale secolului nostru – Legea lui Hubble, demonstrată de deplasarea spre roșu, și observarea radiației fundalului cosmic – arată că Teoria Big Bang este, în prezent, cea mai plauzibilă explicație a originii universului.

— Minciuni! strigă Shao Lin.

Apoi începu un discurs lung despre Big Bang, având grijă să strecoare și critici dibace ale caracterului extrem de reacționar al teoriei. Însă originalitatea teoriei o atrase pe cea mai inteligentă dintre cele patru fete, care nu se putu abține și întrebă:

— Chiar și timpul a început cu singularitatea? Și ce a fost înainte de singularitate?

— Nimic, spuse Ye, așa cum obișnuia să răspundă curiozității oricărei persoane tinere.

Se întoarse și o privi pe fată cu blândețe. Mișcarea se dovedi foarte dificilă, fiindcă era rănit și mai avea pe cap și coiful din fier.

— Cum... nimic? Asta e reacționar! Cu totul reacționar! strigă fata înspăimântată.

Se întoarse spre Shao Lin, care-i veni în ajutor bucuroasă.

— Teoria lasă deschisă o ușă pe unde poate intra Dumnezeu, încuviință Shao, privind-o.

Deși tulburată de aceste idei noi, tânăra membră a Gărzilor Roșii își regăsi, până la urmă, siguranța de sine. Ridică mâna în care ținea centura și-o îndreptă spre Ye.

¹ Interpretare dată mecanicii cuantice de către Niels Bohr și de către Werner Heisenberg la Copenhaga, în jurul anului 1927. Pe scurt, e vorba despre faptul că orice măsurare a realității modifică realitatea (n. tr.).

— Ascultă, tu vrei să spui că există Dumnezeu?

— Nu știu.

— Ce?

— Am zis doar că nu știu. Dacă Dumnezeu înseamnă un fel de superconștiință din afara universului, nu pot spune dacă există sau nu. Știința nu a demonstrat nici una, nici alta.

De fapt, în această clipă de coșmar, Ye înclina să creadă că Dumnezeu nu există.

Această declarație extrem de reacționară produse agitație în rândurile mulțimii. Dirijat de una dintre Gărzile Roșii de pe scenă, un nou val de lozinci se revărsă.

— Jos cu autoritatea academică reacționară Ye Zhetai!

— Jos cu toate autoritățile academice reacționare!

— Jos cu toate doctrinele reacționare!

Când scandarea lozincilor se mai domoli, fata strigă:

— Dumnezeu nu există. Toate religiile sunt unelte născocite de clasele conducătoare pentru amuțirea cugetului poporului!

— Asta este o concepție destul de subiectivă, rosti Ye calm.

Tânăra Gardă Roșie, umilită și furioasă, ajunsese la concluzia că discuțiile nu aveau niciun rost în lupta cu un dușman atât de periculos. Săltă centura și se repezi la Ye, urmată de cele trei colege. Ye era înalt și adolescentele de paisprezece ani trebuiau să țină sus ca să-i atingă capul. După câteva lovituri, coiful de fier, care-l protejase oarecum, căzu. Următoarea ploaie de cataramă metalice îl trânti în sfârșit la pământ.

Tinerele membre ale Gărzilor Roșii, încurajate de succes, deveniră și mai devotate cauzei lor glorioase. Luptau pentru credința lor, pentru idealuri. Erau îmbătate de lumina strălucitoare în care le învăluia istoria și mândre de propria bravură...

Studentii lui Ye se săturară într-un târziu.

— Președintele ne-a învățat „să ne sprijinim mai mult pe elocvență, și nu pe violență“!

Se repeziră și le îndepărtară pe cele patru fete îmbătate de putere.

Dar era deja prea târziu. Fizicianul zăcea tăcut, cu ochii încă deschiși, în timp ce sângele i se prelingea din cap. Peste mulțimea

înnebunită, coborî tăcerea. Singurul lucru care se mai mișca era firul subțire de sânge. Asemenea unui șarpe roșu, se undui încet pe scenă, ajunse la margine și începu să picure pe un birou gol de dedesubt. Sunetul ritmic al picăturilor de sânge semăna cu sunetul pașilor cuiva care se îndepărta.

Un chicot înfundat sparse tăcerea. Era Shao Lin, a cărei minte cedase într-un sfârșit. Râsul ei îi îngrozi pe participanți, care începură să plece de la ședința de luptă, mai întâi câte unul, câte doi, apoi în grupuri mari. Terenul de sport se goli repede și, în urma lor, rămase doar o singură tânără, jos, în fața scenei.

Era Ye Wenjie, fiica lui Ye Zhetai.

Când cele patru fete îl omorâseră pe tatăl ei, încercase să se repeadă pe scenă, dar doi paznici bătrâni, de la universitate, o opriseră, șoptindu-i la ureche că-și va pierde viața dacă se va duce acolo. Ședința de luptă de clasă se transformase într-un episod de nebunie și apariția ei ar fi provocat și mai multă violență. Ea urlase și iar urlase, dar valurile freneziei de lozinci și de urale îi acoperiseră glasul.

Când totul se liniști, nu mai putu să scoată niciun sunet. Privea cu ochii pierduți trupul lipsit de viață al tatălui ei și gândurile pe care nu reușea să le exprime i se dizolvau în sânge, unde aveau să rămână, bânduind-o pentru tot restul vieții. După ce mulțimea se împrăstie, rămase acolo ca o statuie de piatră, cu trupul și cu membrele în poziția în care se aflau atunci când cei doi paznici bătrâni o ținuseră strâns.

După mult timp, își lăsă brațele în jos, se duse încet pe scenă, se așeză lângă trupul tatălui ei și-i luă între palme mână, acum rece, în timp ce ochii ei goi priveau în depărtare. Când veniră într-un final să ridice cadavrul, ea scoase un obiect din buzunar și-l puse în mână lui: pipa tatălui ei.

Wenjie părăsi în liniște terenul de sport, plin de gunoaiele lăsate de mulțime, și se îndreptă spre casă. Când ajunse în fața blocului de locuințe al facultății, auzi hohote demente de râs venind dinspre fereastra de la etajul doi. Era femeia căreia îi spusese cândva mamă.

Wenjie se întoarce și porni mai departe, fără să-i pese încotro o purtau picioarele.

În cele din urmă, se trezi în fața ușii profesoarei Ruan Wen. În timpul celor patru ani de viață universitară ai lui Wenjie, profesoara Ruan fusese sfătuitoarea și cea mai bună prietenă a ei. În următorii doi ani, când Wenjie devenise absolventă a Departamentului de astrofizică și în timpul haosului Revoluției Culturale care urmasă, profesoara Ruan îi rămăsese cea mai apropiată confidentă, în afară de tatăl ei.

Ruan studiasă la Universitatea Cambridge și casa ei o fascinaise odinioară pe Wenjie: cărți rafinate, tablouri și discuri aduse din Europa; un pian, un set de pipe europene aranjate într-un suport delicat de lemn (cel care îi aparținuse tatălui ei fusese tot un dar de la Ruan) – unele erau din lemn de măceș mediteranean, altele, turcești, din spumă-de-mare, fiecare părând impregnată de înțelepciunea bărbatului care ținuse bolul pipei în mână sau muștiucul între dinți, cufundat în gânduri, deși Ruan nu-i pomenise niciodată numele.

Această casă elegantă și plină de căldură reprezentase un refugiu sigur pentru Wenjie când trebuia să se adăpostească de furtunile din lumea mare, dar asta se întâmplase înainte ca Gărzile Roșii să percheziționeze locuința și să confişte toate bunurile. La fel ca tatăl lui Wenjie, Ruan suferise mult în timpul Revoluției Culturale. În cursul ședințelor de luptă, Gărzile Roșii îi atârâseră de gât o pereche de pantofi cu tocuri înalte și-i mângălisă fața cu ruj ca să demonstreze că dusesă o viață de capitalistă coruptă.

Wenjie se repezi să deschidă ușa locuinței lui Ruan și constată că haosul lăsat de Gărzile Roșii dispăruse: picturile sfâșiate fuseseră lipite la loc și puse iar pe pereți, pianul răsturnat fusese ridicat și curățat, deși era spart și nu mai putea fi folosit. Cele câteva cărți rămase fuseseră aranjate la loc, pe raft... Ruan stătea pe scaun, în fața biroului, cu ochii închiși.

Wenjie se apropie de ea și mângâie ușor fruntea, fața și mâinile profesoarei sale. Erau reci. De fapt, de când intrase, Wenjie

observase flaconul gol de somnifere de pe birou. Rămase acolo pentru un timp, fără să scoată niciun sunet.

Apoi se întoarce și se îndepărtă. Nu mai simțea durere. Era ca un contor Geiger supus unui grad prea mare de radiații, incapabil să mai funcționeze, afișând în tăcere valoarea zero.

Când să iasă din locuință, Wenjie se răsuci să arunce o ultimă privire. Observă că profesoara Ruan se machiase. Se rujase discret și purta pantofi cu tocuri înalte.